

NORWEGIA

PODSTAWOWE INFORMACJE

Powierzchnia	324 220 km ²
Liczba ludności	5 002 942
Stolica	Oslo
Ustrój polityczny	Monarchia konstytucyjna
Głowa państwa	Król Harald V (monarcha konstytucyjny od stycznia 1991 r.)
Język urzędowy	Język norweski, Nynorsk, Bokmål
Waluta	Korona norweska
Religia dominująca	luteranizm
Strefa czasowa	UTC +1 zimą, UTC +2 latem

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne gospodarki norweskiej (zmiana w %)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
Produkt Krajowy Brutto	-1,3	0,7	1,2	2,9	0,6
Konsumpcja prywatna	0,0	3,6	2,7	3,0	2,1
Konsumpcja publiczna	5,8	2,2	2,5	1,8	1,6
Nakłady brutto na środki trwałe:	-8,3	-8,9	9,3	8,3	8,7
- gospodarka lądowa	-	-2,0	5,2	4,5	4,7
- sektor ropy i gazu	-	-7,6	12,5	14,5	18,0
Eksport ogółem:	-4,5	4,14	0,4	1,1	-3,9
w tym: - ropa i gaz	-	4,0	-1,9	0,7	-7,3
- towary tradycyjne	-	7,9	1,3	1,7	0,8
Import ogółem:	-10,4	-0,7	6,5	2,3	2,5
w tym: - towary tradycyjne	-	-0,3	5,7	2,4	2,5
Stopa bezrobocia	3,2	3,6	3,3	3,2	3,5
Inflacja (CPI)	2,1	2,78	1,5	0,7	2,1

Źródła danych: Statistics Norway, Ministerstwo Finansów i Norges Bank

Aktualna sytuacja gospodarcza

Królestwo Norwegii jest monarchią konstytucyjną, według konstytucji, król ma szeroką władzę, m.in. wybiera Radę Państwa, egzekwuje podatki, mianuje wszystkich urzędników cywilnych, kościelnych i wojskowych, jest naczelnym dowódcą sił lądowych i morskich, ma też prawo łaski. W rzeczywistości władza wykonawcza spoczywa jednak w rękach rządu, na czele którego stoi premier. Liczba ludności: 4,6 mln. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 14,7 mieszkańca na 1 km². Norwegia jest wysoko rozwiniętym krajem przemysłowym. Gospodarka Norwegii oparta jest w głównej mierze na bogactwach naturalnych takich jak ropa naftowa i gaz, których złoża odkryto w 1977 roku na szelfie Morza Norweskiego i Północnego oraz ryby. Lokomotywą wzrostu gospodarczego Norwegii są również inwestycje i konsumpcja prywatna. Gospodarka norweska jest kombinacją wolnego rynku oraz interwencjonizmu państwowego (państwo kontroluje sektor wydobywania i przetwórstwa ropy naftowej). W referendum zorganizowanych w 1972 i 1994 roku obywatele Norwegii odmówili członkostwa ich kraju w Unii Europejskiej.

Rok 2008 był rokiem ostrego wyhamowania norweskiej gospodarki po 4 latach najszybszego w historii wzrostu. Rok 2010 dzięki dużej mobilności norweskiej gospodarki, wysokiej i stałej nadwyżce budżetowej, utrzymaniu inwestycji publicznych na wysokim poziomie oraz prac na Norweskim Szelfie Kontynentalnym był rokiem powrotu gospodarki na ścieżkę wzrostu. Norwegia jest jednym z najmniej dotkniętym kryzysem krajów w Europie i na świecie. Po odnotowaniu w 2009 roku ujemnego tempa wzrostu na poziomie -1,3%, w roku 2010 wskaźnik tempa wzrostu wyniósł 0.7%, w 2011 r. 1.2%, a na koniec 2012 r. 2.9%.

W 2013 r. obserwowano spowolnienie tempa wzrostu gospodarczego Norwegii do 0,6% w skali roku. Głównym źródłem ograniczenia poziomu aktywności gospodarczej był spadek po stronie popytu zagranicznego, w największym stopniu obejmujący zapotrzebowanie na ropę i gaz. Z drugiej strony bardzo pozytywnym wkładem we wzrost PKB wykazał się popyt krajowy, który napędzany był zarówno przez rosnące wydatki konsumpcyjne jak i inwestycyjne.

0,6% wzrost gospodarczy Norwegii w 2013 r. osiągnięty został przy relatywnie wysokim poziomie przyrostu cen. Inflacja osiągnęła bowiem poziom 2,1%. Bezrobocie wzrosło jedynie nieznacznie, osiągając poziom 3,5%. Kolejny rok utrzymuje się nadwyżka dochodów nad wydatkami z budżetu.

Podstawy prawno-traktatowe polsko-norweskiej współpracy gospodarczej

Od momentu wejścia Polski do UE, tj. od 1 maja 2004r. współpraca gospodarcza realizowana jest na podstawie Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) wraz z poprawkami wynikającymi z rozszerzenia EOG o 10 krajów nowo przystępujących (Protokół do EOG w sprawie rozszerzenia wszedł w życie 6 grudnia 2005r.) oraz Umowy między Europejską Wspólnotą Gospodarczą (EWG) a Królestwem Norwegii o wolnym handlu, podpisanej 14 maja 1973 r.

Od 1 stycznia 2007r. obowiązuje prowizorycznie Protokół do EOG w sprawie rozszerzenia EOG o Republikę Bułgarii i Rumunię.

Nie straciły ważności bilateralne umowy między Polską a Norwegią, których nie obejmuje kompetencja Wspólnoty, w tym:

- Konwencja między RP a Królestwem Norwegii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu, podpisana we wrześniu 2009r. Nowa umowa została ratyfikowana i weszła w życie w maju 2010r. z zastosowaniem do dochodów osiągniętych od 1 stycznia 2011r.
- Umowa o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, z maja 1990r.

Polsko-norweskie obroty towarowe (w mln EUR)

	2012	2013	Dynamika 2012=100	2014 (I - II)
Eksport	2 439,4	3 080,3	126	577,0
Import	2 200,8	2 927,8	133	249,4
Obroty	4 640,2	6 008,1	129	826,4
Saldo	238,6	152,6	*	327,6

Norwegia jako rynek docelowy dla polskich produktów w 2013 r. zajęła 15. miejsce pod względem eksportu z Polski oraz 14 pod względem importu do Polski.

Dominujące pozycje w polskim eksporcie do Norwegii w 2013 r. stanowiły:

1. Liniowce pasażerskie, łodzie wycieczkowe, promy, statki towarowe, barki oraz podobne jednostki pływające, do przewozu osób lub towarów - 28,4%
2. Holowniki i pchacze - 8,5%
3. Konstrukcje (z wył. bud. prefabr. obj. poz. 9406) i części konstrukcji (np. mosty i części mostów, wrota śluz, wieże, maszty kratowe, dachy, szkielety dachów, drzwi i okna, ramy do nich, progi, okiennice, balustrady, filary i kolumny - 7,7%
4. Pozostałe jednostki pływające, włączając okręty wojenne i łodzie ratunkowe, inne niż łodzie wioślarskie - 3,7%
5. Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie dla sprzętu mechanicznego służącego do podnoszenia, przenoszenia i przemieszczania towarów (podnośniki, dźwigi, spychacze, etc...) - 3,1%
6. Pojazdy mechaniczne do przewozu dziesięciu lub więcej osób razem z kierowcą - 2,7%
7. Statki rybackie; statki-przetwórnice oraz pozostałe jednostki pływające, do przetwarzania lub konserwowania wyrobów rybołówstwa - 2,7%
8. Pojazdy samochodowe do transportu towarowego - 2,7%
9. Koks i półkoks, z węgla, węgla brunatnego (lignitu) lub torfu, nawet aglomerowany; węgiel retortowy - 1,9%
10. Wyroby stolarskie i ciesielskie dla budownictwa, z drewna, włącznie z drewnianymi płytami komórkowymi, połączonymi płytami parkietowymi, dachówkami i gontami - 1,6%

Dominujące pozycje w polskim imporcie z Norwegii w 2013r. stanowią:

1. Liniowce pasażerskie, łodzie wycieczkowe, promy, statki towarowe, barki oraz podobne jednostki pływające, do przewozu osób lub towarów - 20,5%
2. Ryby świeże lub schłodzone, z wyłączeniem filetów rybnych oraz pozostałego mięsa rybiego objętego pozycją 0304:- 17,7%
3. Oleje ropy naftowej i oleje otrzymane z minerałów bitumicznych, surowe - 17,1%
4. Holowniki i pchacze - 9,7%
5. Aluminium nieobrobione plastycznie 1- 5,3%
6. Latarniowce, statki pożarnicze, pogłębiarki, dźwigi pływające i pozostałe jednostki pływające, których zdolność żegluga ma drugorzędne znaczenie wobec ich podstawowej funkcji; pływające doki; pływające lub podwodne platformy wiertnicze - 4,2%
7. Żelazostopy - 2,4%
8. Statki rybackie; statki-przetwórnice oraz pozostałe jednostki pływające, do przetwarzania lub konserwowania wyrobów rybołówstwa - 2,4%
9. Filety rybne i pozostałe mięso rybne (nawet rozdrobnione), świeże, schłodzone lub zamrożone - 2,1%
10. Ryby zamrożone, z wyłączeniem filetów rybnych oraz pozostałego mięsa rybiego - 1,5%

Inwestycje norweskie w Polsce

Wg danych NBP łączna wartość kapitału zainwestowanego przez firmy norweskie w Polsce wyniosła na koniec 2012 r. 810,3 mln EUR. W 2011 r. było to 709 mln EUR.

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2012 r. funkcjonowało w Polsce 369 spółek z udziałem norweskiego kapitału. Wartość zagranicznych inwestycji tych firm, liczona wg metodologii GUS, wyniosła 1,1 mld PLN, co stanowiło 0,59% kapitału zagranicznego ogółem.

Norweskie inwestycje w Polsce koncentrują się w przemyśle spożywczym, budownictwie i energetyce. Wśród największych inwestorów norweskich znajdują się: Aluko AS (producent szkła), Elopak (produkcja wyrobów gumowych i plastikowych), Euro Terminal AS (transport), Firmus AS (wyroby z drewna), Gjovik Maskinering Od Montasje Utland A/S (motoryzacja), Istrail AS (transport), Jakob Hatteland bygg AS (wyroby elektryczne), Klaveness Skofabrikk (wyroby skórzane), Kongsberg Automotive (części zamienne do samochodów), Mielno Holding AS (budownictwo), Nevion (transport), „NO-PO” AS (art. spożywcze), Norgips (producent płyt gipsowo-kartonowych), Orkla Press (papier), Qubus Hotel System (sieć hoteli), Rieber and Son ASA (art. spożywcze i tytoniowe), Statoil (sprzedaż hurtowa i detaliczna), Wenaasgruppen AS (hotele i restauracje), Yara International ASA (sprzedaż hurtowa i detaliczna).

Największym inwestorem norweskim w Polsce jest Pension Fund Global, inwestujący środki pozyskiwane jako dochody z tytułu wydobycia węglowodorów (gaz, ropa naftowa) na norweskim szelfie kontynentalnym. Inwestor ten nie został ujęty na powyższej liście, ponieważ jest on typowym funduszem lokującym kapitał w inwestycje portfelowe, które nie mają charakteru bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Wartość inwestycji Funduszu w Polsce na koniec roku 2013 wynosiła 7,4 mld NOK (5,8 mld NOK w 2012 r.)

w 83 inwestycjach. Biorąc pod uwagę fakt, że kapitalizacja wszystkich spółek obecnych na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych wyniosła w całym 2013 r. ok. 840 mld PLN, to udział Pension Fund Global wyniósł w niej ok. 0,9%.

Inwestycje polskie w Norwegii

Wartość polskiego kapitału zainwestowanego w Norwegii na koniec 2012 r. wyniosła 1 mld 261,3 mln EUR. W 2011r. było to 1 mld 100,2 mln Euro. Największymi polskimi inwestorami w Norwegii są firmy:

- LOTOS Exploration&Production Norge AS (wydobycie węglowodorów),
- PGNiG Norway AS (wydobycie węglowodorów),
- Solaris Bus&Coach S.A. (autobusy)
- PolimexMostostal S.A./Torpol Sp. Z o.o. (wykonawca robót torowo-trakcyjnych).

Dostęp do rynku

Wzajemny handel pomiędzy Polską a Norwegią po naszej akcesji do UE opiera się na Umowie o Europejskim Obszarze Gospodarczym wraz z poprawkami wynikającymi z rozszerzenia EOG o 10 krajów nowo przystępujących. Umowa wraz z poprawkami jest stosowana prowizorycznie od 1 maja 2004r.

W związku ze zmianą reżimu handlowego w handlu z Norwegią, wynikającą z akcesji Polski do UE:

- w odniesieniu do handlu artykułami przemysłowymi z Norwegią, to jego zasady zostały w ramach Umowy o wolnym handlu Polska-EFTA wynegocjowane na wzór umów o wolnym handlu jakie Unia Europejska zawarła z państwami EFTA (w przypadku Norwegii na wzór Umowy o EOG) tzn. bezcłowy dostęp do wzajemnych rynków. Dzięki temu Polska stając się członkiem Unii Europejskiej zachowała taki sam reżim handlowy z Norwegią, jaki obowiązywał przed akcesją, czyli pełną liberalizację wzajemnego handlu artykułami przemysłowymi. W tym zakresie nie wystąpił problem przenoszenia koncesji.
- w odniesieniu do handlu artykułami rolnymi strona polska w ramach negocjacji w sprawie rozszerzenia Europejskiego Obszaru Gospodarczego przyjęła warunki handlu artykułami rolnymi przetworzonymi określone w Protokole 2 i Protokole 3 Umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Są one zbliżone do warunków określonych Protokołem A do Umowy o wolnym handlu Polska-EFTA. W odniesieniu do handlu artykułami rolnymi nieprzetworzonymi to w ramach Umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym został utworzony dodatkowy kontyngent dla UE obejmujący częściowo koncesje jakie strona polska otrzymała jednostronnie od Norwegii.
- w odniesieniu do handlu artykułami rybnymi wzajemny handel UE - Norwegia został rozszerzony o kontyngent wynegocjowany w ramach rozszerzenia EOG. Dodatkowy kontyngent przyznany jest jednak wszystkim członkom UE.

Handel między Polską a Norwegią w nowym reżimie handlowym nadal rozwija się w szybkim tempie, a nasza akcesja do UE nie utrudnia wzajemnych warunków handlu.

Polska konsekwentnie w dalszym ciągu będzie podejmować, na różnych szczeblach UE, działania na rzecz liberalizacji warunków importu ryb na obszar UE i zapewnienia dostępu do tradycyjnych źródeł jego zaopatrzenia dla Polski.

Jednym z elementów Układu o utworzeniu Europejskiego Obszaru Gospodarczego jest przyznanie Polsce, podobnie jak i innym nowym krajom UE, środków finansowych w ramach tzw. Mechanizmu Finansowego EOG oraz tzw. Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Darczyńcami są trzy państwa EFTA (Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu) – Norwegia, Islandia i Lichtenstein, które razem z UE współtworzą Europejski Obszar Gospodarczy. W zamian za korzystanie ze swobód jednolitego rynku, kraje te zobowiązały się udzielić pomocy finansowej najuboższym państwom członkowskim UE.

Opracowano na podstawie danych z Departamentu Promocji i Współpracy Dwustronnej Ministerstwa Gospodarki, 2014 r.

IZBY

Norwesko-Polska Izba Gospodarcza <http://www.npcc.no/>

Skandynawsko-Polska Izba Gospodarcza <http://www.spcc.pl/>

WAŻNE KONTAKTY

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Oslo

Olav Kyrres Plass 1

0244 Oslo Norway

telefon: (0047) 24 110 850/851/852/870

fax: (0047) 22 444 839

e-mail: oslo.info@msz.gov.pl

www.oslo.msz.gov.pl

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Oslo

Uranienborg Terrasse 11

0351 Oslo 3 Norway

telefon : (00 472-2) 60 24 48, 60 24 49

fax: (00 472-2) 56 53 81

e-mail: oslo@mg.gov.pl

www.oslo.trade.gov.pl

Ambasada Królestwa Norwegii w Warszawie

ul. Chopina 2A, 00-559 Warszawa

telefon: (22) 696 40 30

fax: (22) 628 09 38

e-mail: emb.warsaw@mfa.no

www.amb-norwegia.pl/

CIEKAWOSTKI

- **DagensNæringsliv** <http://www.dn.no>
- **Finansavisen** <http://finansavisen.hegnar.no/>
- **Handelsbladet FK** www.handelsbladetfk.no
- **Økonomi - dodatek do gazety Aftenposten** www.aftenposten.no/okonomi/
- **Norges Bank** www.norges-bank.no/
- **NRK Økonomi** www.nrk.no/okonomi/
- **Europaportalen** www.regjeringen.no/nb/sub/europaportalen.html?id=279683
- **Statistisk Sentralbyrå** <http://www.ssb.no/>
- **Przewodnik turystyczny po państwie fiordów** www.visitnorway.com/pl
- **Ciekawostki** www.mojanorwegia.pl/ciekawostki/

